

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 17. marca 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Ne gre brez požrtvovalnosti

V življenju je žal tako, da je človeku stanovska organizacija baš takrat najbolj potrebna, kadar je sam v največji stiski in kadar za organizacijo najteže plačuje. V takšnem položaju je danes trgovstvo. Veliko število odjavljenih trgovin dokazuje, da preživlja zlasti slovensko trgovstvo tako težke čase, kakor jih ni doživljalo že dolgo. Zato pa tudi trgovstvo še nikdar ni tako zelo potrebovalo močnih stanovskih organizacij ko sedaj. Kaj naj na primer posamezen trgovec doseže v boju proti krošnjarstvu, proti kartelom, proti industrijskim prodajalnicam, proti nabavljalnim združenjem, proti pretiranim davkom itd. Brez moči je posameznik tudi proti največjim nadlogam.

Ne pa tudi organizacija. Čeprav tudi ta ni vedno in takoj uspešna, vendar pa so bili vsi uspehi, ki so bili doseženi, doseženi le po njej. Tako ni nobenega dvoma, da bi se danes morali nalepljati na vsak račun kolek, če ne bi od solidarnega trgovstva podprte organizacije trgovcev dosegle, da se je ta davščina črtala. In prav tako ni nobenega dvoma, da bi se ostala v veljavi določba, da se pridobnina odmerja na podlagi najemnine za stanovanje in lokal, če ne bi trgovske organizacije tako odločno in tako energično nastopile proti tej določbi. In če danes izdaja banska uprava okrožnico proti krošnjarstvu, če se v tem boju dosega prvi uspehi, potem tudi to ni zasuga poedincev, temveč trgovskih organizacij in njih odločnega dela. A tudi v davčnem vprašanju bi bili mnogo na slabšem, če ne bi trgovske organizacije vodile tako dosleden boj proti pretirani davčni praksi. Vsa zboljšanja, ki so bila dosežena, so le zaslug trgovskih organizacij.

Prav tako pa tudi ni nobenega dvoma, da bi trgovske organizacije dosegle še večje uspehe, če bi jih trgovstvo še v večji meri podpiralo. Za vsak boj so potrebna sredstva in trgovske organizacije morejo prejeti ta sredstva le od svojega članstva. Čim več sredstev bodo imele trgovske organizacije, tem večje in obsežnejše, a tudi tem učinkovitejše akcije morejo začeti. Čim manj pa bodo imele sredstev, tem manjše bo tudi njih delo, tem manjši pa tudi njih učinek. Organizacije imajo zato vedno le to moč, katero jim dajo njih člani.

Delavci, ki še zlasti potrebujejo organizacij, se tudi te resnice globoko zavedajo. Marsikateri delavec plača za svojo organizacijo več kot ljudje z deset in večkrat večjimi dohodki. To velja zlasti za pripadnike gospodarskih stanov. Če bi ti plačevali relativno samo četrtino tega, kar plačujejo delavci za svoje organizacije, bi bile vse stanovske organizacije gospodarskih stanov ravnost bogato fundirane. Marsikatero zlo bi mogle v tem primeru organizacije že same preprečiti, dočim danes ne morejo tega doseči niti z najbolj obsežnimi akcijami. Je pač tako, da imponira organizacija, ki jo krepko podpira članstvo, dočim je brez veljave organizacija, ki zaradi majhnih sredstev le živetari.

Če težko ali ne, toda vsako združenje, vsaka stanovska organizacija mora imeti sredstva, ki jih

za svoje delo potrebuje. Tako mora imeti vsako združenje svojo dobro delujočo pisarno ali pa je v resnici vse združenje za članstvo brez pravega pomena. Član mora dobiti v svojem združenju vse informacije glede vseh osnovnih zakonskih predpisov. Da pa more združenje tej nalogi zadostiti, mora imeti izvežbane pisarniške moči, ki bodo pač tem boljše, čim boljše bodo plačane. Brez denarja ni muzike! Nihče te resnice ne ovrže!

Z zadoščenjem moremo tudi reči, da večina združenj ima do-

bro, tudi vzorno delujoče pisarne. Samo pri odmeri davkov zaslužijo te pisarne za svoje člane več, kakor pa znaša vsa njih članarina. More se zato reči, da ni bolj dobro izdanega denarja, kakor je denar za dobro delujoče združenje.

Nekateri poedinci pa vsega tega nočejo razumeti in za noben denar jim ni tako hudo, kakor za denar, ki ga izdajo za svojo stanovsko organizacijo in za svoj tisk. Nič ni mnogim tudi za tisočak, ki ga izdajo v veseli družbi, toda čisto nesrečni so, če bi morali plačati za svojo organizacijo

ali za svoj tisk tudi le petino tega zneska. In vendar ta organizacija deluje za njih korist ne-prestano, in vendar njih stanovsko glasilo brani njih interese, ko oni še niti ne vedo, da so ti ogroženi. Stanovske organizacije in stanovsko glasilo, to sta dva najbolj zanesljiva prijatelja, ki jih morejo imeti.

Brez žrtve ni zmage, brez požrtvovalnosti ni dobrih organizacij, zato pa skrbite, da bodo naše organizacije imele sredstva, ki jih potrebujejo, in tudi za trgovstvo se bodo začele razmere boljšati.

očitno favoriziranje tujega velekapitalističnega podjetja, ki ima pri svojih ogromnih finančnih sredstvih, odličnih zvezah in dobro fundiranem vplivu pri vseh odločujočih oblasteh možnost, da na ta ali na drugi način obide polno plačilo predpisane trošarine, ki v njegovem primeru itak znaša praktično vzeto samo din 1'— do 3'— na par, dočim so stvarno z višjo trošarino din 5'— do 12'— udarjene le domače tovarne kvalitetnih izdelkov. Z uvedbo teh trošarin se bo še povečala konkurenčna nezmožnost proizvodov domače čevljarke industrije proti tврdki Bafa.

Po preje omenjeni opredelitvi posameznih vrst čevljev je razvidno, da bo tврdka Bafa faktično plačevala najnižjo trošarino od din 1'— do 3'—, ker bo izjavila, da izdeluje samo čevlje za delavca, dočim obutev za gospodo izdeluje njena konkurenca, ki naj plača za podoben svoj proizvod inesto din 1'— in 3'—, din 5'— do 12'—. Naša domača čevljarška industrija, ki skoro izključno izdeluje le kvalitetne čevlje, ne more pri najboljši volji konkurirati Bafi v ceni in kvaliteti svojih proizvodov, ker nima in ne more uvesti takšen način produkcije kakor Bafa.

4. Uvedba teh trošarin na vse obstoječe zaloge je skrajno krivična in protivna osnovnemu zakonu, saj vendar zaseže v naši stroki tudi blago, ki je bilo izdelano pred leti, da celo pred 10 leti, ki se nam pod imenom »bofelc, razprodajni artikli, deklasirano in reducirano blago, grupe itd. valja po naših prodajalnih že leta in leta pri skrajno nizkih cenah in ga že sedaj ne moremo spraviti na tržišča, kaj šele po 1. aprilu t. l., ko bomo morali tudi na to blago plačevati din 5'— do 12'— po paru trošarine.

5. Tudi način pobiranja predpisane banovinske trošarine je skrajno krivičen, ker se zahteva položitev trošarine za vso obstoječo zalogo čevljev, torej tudi na »bofelc, takoj pri popisu zaloge v gotovini, dočim bomo mogli proizvajalci dobiti povrnjeno trošarino od naših odjemalcev šele po letih in v najboljšem primeru v izmeri 50%, ker bomo kot doslej, kljub trošarini prisiljeni zadrževati naše proizvode zaradi zastarajoče oblike desenov, barve usnja itd.

Dalje je upoštevati, da niso naši domači čevljarški industriji na razpolago v obratu nevezani kapitali, kot tврdki Bafa in ji tako ogromnih vsot za plačilo trošarine ni mogoče odvzeti od obratnega kapitala, ne da bi bil s tem povzročen takojšen zastoj in zaprtje tovarne in odpust vsega delavstva in namesčenstva.

6. Zaradi nejasnosti novo odrejenih banovinskih trošarin na gori omenjene 4 kategorije (kaj so delavski čevlji, kaj je fino usnje, kam spada semiš, nubuk, imitacije reptilij, kušaric itd.?) je z gotovostjo pričakovati in opirajoč se na dosedanje izkušnje, lahko z gotovostjo trdimo, da bodo morala domača slovenska podjetja plačati to trošarino točno po črki zakona, dočim se bo v drugih predelih naše države odprlo široko polje za vsakovrstne zlorabe in tamošnjim čevljarškim industrijam ustrežajoča tolmačenja posameznih kategorij čevljev.

7. Nejasna je tudi opredelitev

Ne na beraško palico!

Srednja in manjša podjetja treba zaščititi!

Ne na beraško palico! Tako vzklikajo beograjske »Trgovačke Novine« v uvodniku z dne 7. 3. ter navajajo drastičen primer, kako je bilo prodano trgovcu za dolg v višini 270.000 din vse njegovo premoženje, ki je bilo najmanj dvakrat toliko vredno. Kar pa je še najbolj značilno in strašno, je imel ta trgovec pri kmetih okoli 500.000 din terjatev, do katerih pa ni mogel priti, ker so kmetje zaščiteni, trgovci pa brez vsake zaščite. Tako je prišel visoko aktivni trgovec ob vse in postal berač, ker je trgovec danes brez vsake zaščite, dočim so drugi zaščiteni.

»Trgovačke Novine« zahtevajo zato: 1. da se takoj ustavijo vse eksekucije in dražbe proti nacionalnim trgovcem, dokler se ne izda tudi za trgovce zaščita!

2. da se izpremenita zakona o konkurzu ter o prisilni poravnavi v smislu že ponovni izraženih zahtev trgovstva.

Ne na beraško palico! Tako vzklika tudi zagrebški »Trgovački Vjesnik« v svoji številki z dne 27. februarja in v članku čez vso

prvo stran objavlja vrsto drastičnih primerov, kako so prišli na beraško palico trgovci, ker so bili nezaščiteni, dočim so bili njih dolžniki zaščiteni. Tako se je zgodilo trgovski družini na Visu, ki je imela skupno 1 milijon 750.000 din premoženja, da ji je bilo za dolg 250.000 din vse prodano! 30 let je ta trgovec neprestano delal in se mučil, pomagal kmetom v sili, sedaj pa ga je kmetiška zaščita spravila na beraško palico! Takšne neznašljive krivice se morajo nehati in zato treba tudi trgovca zaščititi!

Ne na beraško palico! Tako vzklikajo pa tudi slovenski trgovci in navajajo enako kričeče primere, kako se za slepo ceno razprodaja premoženje trgovcev, ker so čisto nezaščiteni. Znan je primer, ko je bilo močno lesno podjetje, kateremu je država dolgovala znatno vsoto, pognano zaradi malenkostnega zneska na dražbo. Ne gre, da so le eni zaščiteni, drugi pa ne! Po ustavi zajamčena enakopravnost mora v resnici veljati za vse!

Danes ne velja ta enakopravnost

niti formalno niti dejansko. Formalno je ubita v raznimi privilegiji, ki jih uživajo v prav znatni meri tudi največja tuja velepodjetja. Dejansko pa je ubita, ker so domača podjetja zaradi belikvidnosti domačega denarnega trga ob kredit, dočim tuja velepodjetja tega zla ne čutijo. Tujim podjetjem so na razpolago bogata denarna sredstva, da morejo z nizkimi cenami ubiti vsako konkurenco, domača podjetja pa morajo brez moči gledati, kako jim tuja podjetja prevzemajo odjemalce.

In tako vidimo, kako se tuja velepodjetja vedno bolj širijo, domača pa propadajo. Tako se odpirajo vedno nove prodajalnice tujih velepodjetij, tako se širi moč kartelov, tako osvajajo veleblagovnice naš trg. Domača podjetja pa nazadujejo in več se le njih davčno breme! Gremo po poli, ki vodi v nacionalno katastrofo! Ob zadnji uri kličemo zato: Zaščitite naša domača srednja in manjša podjetja, prepričite, da bi prišli naši nacionalni ljudje na beraško palico!

Proti povišanju trošarin na obutev

Obstoj vse domače čevljarške industrije je z novimi trošarinami ogrožen

Kakor smo že poročali, je skupščina sprejela tudi amandman, s katerim se uvajajo za obutev nove tako imenovane banovinske trošarine. S temi trošarinami je vsa naša domača obutvena industrija nad vse nevarno prizadeta in prav resna nevarnost je, da bi morala sploh ustaviti svoje obratovanje. Ni treba še posebej poudarjati, kako nevarne posledice bi imelo to za vse naše gospodarstvo in kako bi se s tem brezposelnost zopet povečala.

Da prepreči uvedbo teh novih trošarin, je poslala naša domača čevljarška industrija na vse senatorje sijajno utemeljeno spomenico, iz katere navajamo naslednja najbolj tehtna mesta:

Z novim finančnim zakonom naj bi se uvedle naslednje nove »banovinske« trošarine:

Na delavske čevlje in cikle iz kravjega usnja po paru 1 din.

Na obutev iz gume, platna, klobučevine in tkiva, ki ne propuščata vode, na sandale in copate 3 din.

Na usnjene čevlje 5 din.

Na čevlje iz finega usnja, kakor

tudi pozlačene, broncirane in lakaste čevlje, na čevlje iz krokodilovega usnja, kačjega usnja, antilop (semiš?), jelenjega in sličnega luksuznega usnja, iz svile, zameta, atlasa, brokata in slično 12 din.

Na otroško obutev se plača polovica gorenje trošarine.

Proti tem novim trošarinam ugovarja domača čevljarška industrija najodločneje, in sicer iz naslednjih razlogov:

1. Čevljarška industrija doživlja že od l. 1932, ko je postavil Bafa svojo tovarno čevljev v Jugoslaviji, najtežjo krizo. Skoraj vse manjše obrtne delavnice so uničene, veliko število industrijskih obratov se je moralo skriti, dočim se ekspanzivna delavnost Bafe stalno širi, da ima sedaj že nad 500 prodajalnic v državi. More se že danes reči, da bo to matutsko podjetje suvereno zavladalo na jugoslovanskem trgu in moglo na podlagi svojega monopolnega položaja diktirati cene.

Obutev spada po členu 1. zakona o draginji med najnujnejše

življenjske potrebščine in jo nikjer na svetu ne smatrajo kot luksuzni predmet in ni doslej še nikjer postala predmet trošarinske izrabe s strani države iz fiskalnih ozirov. Tem manj bi se smelo to uvajati pri nas, ker je pri nas obutev z davki itak že preobremenjena.

Tako se plačujejo že sedaj povprečno od vsakega para čevljev naslednje državne, samoupravne, carinske in občinske dajatve:

prodajna cena 1 para čevljev znaša recimo din 100'—,

1. 75% prometni davek na usnje, 62% na tekstilije, 37% na kemikalije, 42% na pete itd. (material znaša 50 do 70% vrednosti čevljev), nizko cenjeno din 5'—,

2. 10 do 14% carina pri uvoženem materialu in furniturah din 3'50,

3. 12% luksuzni davek din 12,

4. mestna uvoznina, kaldrmina itd. din 7'50.

Skupno torej se plača že sedaj od vsakega čevlja, ki velja nov le 100 din, 28 din davka.

3. Že samo opredelitev in klasifikacija obutve je smatrati kot

Zahteve in potrebe mariborskih trgovcev

Lep občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru

obrtnikov, ki so oproščeni plačevanja trošarin.

Uvedba novih trošarin za obutev je v predloženi obliki skrajno krivična in za obstoj naše domače čevljarke industrije usodna, kajti če se ta finančni zakon sprejme tudi v senatu, bo nujna posledica takojšnja ustavitve vseh obratov v Sloveniji, ker taka nova finančna bremena more vzdržati v naši državi le dobro fundirano velekapitalistično tuje podjetje Bafa.

Z novimi trošarinami bo slovenska čevljarška industrija pokopana.

Apeliramo zato na slovenske senatorje, da naj v zadnjem hipu slovensko čevljarško industrijo rešijo.

Novo veleblagovnico dobimo?

»Textil-Zeitung« z dne 13. 3. objavlja naslednjo vest svojega zagrebskega dopisnika:

»Jugoslovanski listi poročajo o novem načrtu veleblagovnice, ki jo namerava ustanoviti tvrdka Vlada Mitić & brat v Beogradu. Ta tvrdka, ki ima razpošiljalnico v Jugoslaviji in ki zlasti prodaja na obroke, namerava kupiti ves blok hiš pri Slaviji, v glavnem trgovskem centru Beograda. Samo za nakup zemljišč bo investiranih 25 milijonov dinarjev.

Ta vest vzbuja pozornost zato, ker je jugosl. ministrski svet šele pred nekaj meseci podaljšal prepoved o ustanovitvi veleblagovnic in ker je veleblagovnica »Ta-Ta«, ki je, kakor znano, pred kratkim prešla v češkoslovaške roke, še vedno v boju z oblastmi.

Po verjetnih informacijah pa hoče uvodoma imenovana tvrdka ustanoviti konkurenco češkoslovaški veleblagovnici ter upa, da bo deležna pri tem podpore oblasti.

Tako poroča »Textil-Zeitung«. K njeni vesti dostavljamo samo naslednje: Če je mogoče, da imamo uredbo o prepovedi veleblagovnic, da pa kljub temu veleblagovnica nemoteno naprej posluje, potem je tudi mogoče, da dobimo novo veleblagovnico.

Če je mogoče, da so po ustavi pravice vseh državljanov enake, v resnici pa uživajo nekateri razne privilegije, drugi pa nobenih, potem nas tudi vest »Textil-Zeitung« ne more začuditi.

Drugo vprašanje je, kako je s pravnim redom, če so takšna nesoglasja mogoča! Na to pa je treba opozoriti prav posebno!

Tivar opusti prodajalnice

Iz Varaždina poročajo, da namerava g. Stiasny, lastnik Tivarja, opustiti vse lastne prodajalnice. Sedanje bi mogle ostati, če bi jih nameščenci prevzeli pod svojim imenom in popolnoma na svoj račun. Tivar bo opustil prodajalnice, ker da ni mogoče njih poslovanje zadostno kontrolirati. Vseh teh prodajalnic je bilo v državi okoli 250.

Industrija se vrača s tem na svoj pravi posel.

Bat'a se širi

Dočim naša domača čevljarška industrijska podjetja vedno bolj krčijo svoje obratovanje, se Bafa širi. Sedaj ustanavlja, kakor poroča »Jugoslav. Kurir«, češkoslovaška industrija obutve Bafa veliko podjetje za izvoz in uvoz. Svoj sedež bo imelo podjetje v Pragi. Podjetje bo izvažalo surovine v Češkoslovaško ter uvažalo blago iz Češkoslovaške. Naslov firme bo »Kotva« ter bo razpolagala z zelo velikimi finančnimi sredstvi.

Rečna plovba na Donavi zopet odprta

Direkcija Rečne plovbe kraljevine Jugoslavije v Beogradu obvešča, da je s 1. marcem 1937 uradno otvorjena plovba na vseh mednar. vodnih potih Donave in njenih pritokov.

V največji slogi in harmoniji je potekel v nedeljo občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru. Vsa poročila so bila sprejeta soglasno, soglasno izvedene tudi volitve in prav tako tudi v popolnem soglasju sprejeti vsi drugi sklepi. Mariborsko trgovstvo se pač zaveda, da je v današnjih težkih časih popolna solidarnost trgovstva edino sredstvo, da bodo zahteve in želje trgovstva upoštevane, kakor je to potrebno ne le za ugoden razvoj trgovine, temveč tudi vsega našega narodnega gospodarstva. Zaradi te lepe solidarnosti in močne stanovske zavesti, ki se je pokazala na nedeljskem občnem zboru mariborskega trgovstva, smemo tudi upati, da se bodo tudi sedanje razmere zboljšale in da moremo z optimizmom gledati v bodočnost.

Občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan, je otvoril podpredsednik združenja, veletrgovec Miloš Oset, konstatiral sklepčnost ter predlagal, da vodi občni zbor g. Ferdo Pinter, ki je skoraj vse leto bil predsednik združenja. Z odobravanjem je bil ta predlog sprejet in predsedstvo je prevzel g. Ferdo Pinter.

Pozdravil je občni zbor v imenu Zbornice TOI, ki bo kakor doslej, tako tudi v bodoče krepko podpi-

Iz poročila predsednika Pinterja

posnemamo:

Zelo različno se presoja naše današnje gospodarstvo. Slišijo se glasovi, da je trenutni dvig gospodarstva samo dozdeven, ker bazira naša — vsaj mestoma nekoliko poživljena zunanja trgovina — samo na brezmejnem svetovnem oboroževanju. So pa na drugi strani tudi optimisti, ki trde, da je gospodarska depresija pri nas v splošnem že premagana ter si obetajo že za najbližjo bodočnost povečanje narodnega dohodka za 5—6 milijard din. Na žalost spada med te optimiste tudi naš finančni minister, ki predvideva zato za 625 milijonov din več drž. dohodkov ter je temu primerno tudi prikroutil letošnji državni proračun. Dejstvo pa je, da imamo ravno mi gospodarstveniki, zlasti mi trgovci v dravski banovini, bore malo vzroka za taka preoptimiistična naziranja, kajti naše najzanesljivejše merilo, t. j. število gospodarskih pripadnikov je še vedno v padanju, torej jasen znak, da gremo vsaj v Sloveniji še vedno nizdol.

Predno pa nadaljujem o gospodarskih prilikah v naši državi, bi si dovolil vsaj bežno dotakniti se najvažnejšega dogodka v evropskem gospodarstvu: devalvacije valute v Franciji, Sveti in Holandiji. To razvrednotenje je povzročilo na mednarodnih tržiščih v začetku nesigurnost v oblikovanju cen in opreznost v kupitvi, kar se je pa kmalu poleglo. Globljih pretresijev ni bilo in tudi pri nas se niso pokazale nikakšne posebne posledice.

Ker sem ravno omenil naš izvoz, bi si dovolil še k temu par pripomb. V zadnjih mesecih smo sklenili precej novih trgovinskih pogodb, kakor vse kaže, je bilo pri vseh teh pogajanjih z naše strani odločujoče načelo: blago vzamem tam, kjer jemljejo moje blago. Momentano se je poživila naša zunanja trgovina z Angleško, z Nemčijo, s Španijo, s Francosko, kjer so kolikor toliko odpadli oni mačehovski odmerjeni kontingenti za uvoz našega blaga. Sedaj po podpisu pogodbe večnega prijateljstva se dela na poživitvi medsebojnih gospodarskih stikov z bratsko Bolgarijo, kar pa nekoliko ovira pretežno agrarni karakter obeh držav. Mrzlično se dela na obnovi nekdanjih trgovinskih odnošajev z našo najboljšo odjemalko Italijo, vendar se pa posledice sankcij pri nas še zelo poznajo, zlasti pri naši lesni trgovini, ki se še vedno ne more razviti.

rala mariborsko trgovstvo v vseh njegovih težnjah.

Pozdravlja nato zastopnika obratne oblasti dr. Senkoviča, katerega se tudi zahvaljuje, da je stopil krošnjarem trdo na prste.

Pozdravlja g. Anderla kot zastopnika Zveze trg. združenj, nadalje zastopnika Društva hišnih posestnikov g. Megliča, zastopnika prevoznikov g. Slugo, voditelja Trg. nadaljevalne šole prof. Škofa, zastopnika Pomočniškega zbora gg. Horvata in Lednika, predsednika Slov. trg. društva Mejoška, zastopnika tujsko-prometne zveze ing. Štajmerja ter urednika »Trgovskega lista«.

Za zapisnikarja imenuje g. Zidanska, za overovatelja zapisnika pa gg. Laha in Jaša.

Nato se spominja umrlih članov, in sicer Ericka Eisenmanna, Mihaela Hruza, Tereze Copetti, Josipa Kaučiča, Feliksa Nowaka in Neže Bene. Spomin umrlih tovarišev so zborovalci primerno počastili.

Nato je predsednik Pinter sporočil, da se je pritožil na občni zbor g. Pirca, ker se je črtal iz seznama članov, ker že par let ni plačeval članarine. Tajnik Skaza je nato prečital pritožbo g. Pirca ter utemeljil sklep uprave. Brez debate in soglasno je občni zbor sklep uprave potrdil.

Vedno težji položaj trgovcev

Govornik omenja, kako je moral kmetovalca zaradi padca cen agrarnih produktov omejiti nakup industrijskih izdelkov. Industrije so morale zato omejiti obrate in število brezposelnih delavcev se je povečalo. Poslabšal pa se je tudi položaj uradništva.

Nerešena vprašanja

Malenkostni so ti uspehi spričo obilice drugih še nerešenih vprašanj. Tako še ni rešeno vprašanje novelizacije našega zakona o obratih, ki je že nujno potrebna (§ 19!), nadalje ureditve odnošajev do inozemskega kapitala in importiranja inozemskih nameščencev; ukinitve veleblagovnic »la Ta-Ta«; unifikacije komunalnih davščin, zlasti uvoznin in trošarin, dvig strokovno-nadaljevalnega šolstva itd.

Izmed mnogih želja, ki smo jih vedno na vseh zborih, sestankih in sličnih prilikah iznašali, sta prišle vendar že dve skoraj do realizacije, in sicer: minimalizacija delavskih plač in razširjenje pokojninskega zavarovanja nameščencev na vso državo.

Tu pa treba še posebej omeniti

davčna bremena.

Ze prej sem omenil, da je zvišal finančni minister naš državni proračun za ca. 625 milijonov. Kaj to pomeni za naše gospodarstvo, zlasti za gospodarstvo naše banovine, pač ni težko presoditi. Razumljive so potem seveda njegove stroge instrukcije podrejenim finančnim direkcijam, da morajo pri odmeri pridobnine postopati še mnogo strože kot dosedaj. Torej ta davek, ki že itak tako silno obremenjuje naše gospodarstvo in ne najmanj našo trgovino, ta davek, kateremu se znajo razna velika, zlasti inozemska podjetja tako spretno umakniti, ta davek je še prenizek, treba je vijak še bolj pritisniti — pri malih, finančno že itak šibkih. Zelo lepo se potem slišijo navodila iz istega mesta, naj občine s svojimi proračuni ne obremenjujejo preveč gospodarstva. Le naravno je, če ti pozivi ne najdejo odziva pri samoupravah. Tako smo še nedavno doživeli

za izenačenje pravic naše banovine z ostalimi banovinami

v državi, a žal dosedaj tozadevno ne moremo zabeležiti nikakega napredka. Poglejmo samo naše železnice! Od novih železniških prog, ki so bile izgrajene od l. 1918. do 1934. je dobila beograjska direkcija 851 km, t. j. 65,9%, zagrebska 233 km, t. j. 18%, sarajevska 120 kilometrov, t. j. 9,2%, ljubljanska pa 60 km, t. j. 4,6% vseh prog. In kako je z našimi cestami? Kako dolgo se že borimo za temeljito popravo ceste državna meja — Maribor in naprej proti jugu! Kako dolgo že čakamo na zvezo Slovenije z morjem! Govori se sicer, da sta se v zadnjem času premaknile slednji dve zadevi z mrtve točke: želimo, da bi bila to resnica, a bojim se ponovnega razočaranja. Naš tujski promet, ki je za naše gospodarstvo tako velike važnosti, naravnost dikтира, da se imenovane zahteve že vendar enkrat realizirajo. To zastopavanje naše banovine zadene v prvi vrsti naš gospodarstvenike, ker je predvsem gospodarskega značaja. In vendar ne zahtevamo mi kot lojalni državljani, ki ljubimo svojo domovino ter radi žrtvujemo za njo, kar je potreba, nič drugega kot da smo enakopravni državljani, da se priznavajo naše eksistenčne pravice kot vsem drugim stanovom v državi.

Izmed mnogih želja, ki smo jih vedno na vseh zborih, sestankih in sličnih prilikah iznašali, sta prišle vendar že dve skoraj do realizacije, in sicer: minimalizacija delavskih plač in razširjenje pokojninskega zavarovanja nameščencev na vso državo.

Nerešena vprašanja

Malenkostni so ti uspehi spričo obilice drugih še nerešenih vprašanj. Tako še ni rešeno vprašanje novelizacije našega zakona o obratih, ki je že nujno potrebna (§ 19!), nadalje ureditve odnošajev do inozemskega kapitala in importiranja inozemskih nameščencev; ukinitve veleblagovnic »la Ta-Ta«; unifikacije komunalnih davščin, zlasti uvoznin in trošarin, dvig strokovno-nadaljevalnega šolstva itd.

povišanje banovinske trošarine in pred par dnevi tudi občinske trošarine ter uvoznine na mnoge artikle in da se Maribor obdaja z nekakim zidom, da je konkurenca z okolico, kjer ni te davščine, že skoro nemogoča.

Z odpravo oziroma fakultativnostjo računskih taks so se indirektno davščine sicer malenkostno zmanjšale, a kaj pomaga, ko pa so na vidiku nova bremena, kot n. pr. ravnokar omenjeni hujski pritisk pri odmeri pridobnine, ustanovitev centralnega cestnega fonda in nove socialne dajatve. Pri tej priliki moram pribiti, da naši gospodarstveniki v principu niso proti razširjenju zavarovanja delavstva tudi na primer onemoglosti, starosti in smrti, a naše gospodarske razmere tega za enkrat še ne dopuščajo. Zato se naj uvede to zavarovanje sukcesivno, predvsem za one gospodarske panoge, ki so danes kolikor toliko v konjunkturi, zlasti pa pri vseh podjetjih, ki so v inozemskih rokah.

O kmetški zaščiti govoriti zaenkrat ni oportuno, ker se pripravljajo še neke spremembe, a toliko že danes vemo, da za nas trgovce ni ravno ugodna, ker 12 let čakati na svoj denar brezobrestno je pretežka žrtev.

Ze stara je naša težnja

Priznanje delu Zbornice

Za realizacijo vseh teh teženj bo treba še mnogo boja, pri katerem se lahko zanesemo na naše strokovne organizacije, zlasti na našo Zbornico TOI v Ljubljani, ki je bila že doslej vedno naša najboljša zaslomba in katere nismo nikdar — v kolikor je bila seveda zaprosena zadeva izvedljiva — prosili zama pomoči. Bodi ji za vse to izrečena iz tega mesta najiskrenejša zahvala. — In naša borbeno organizacija, naša Zveza trgovskih združenj! S preureditvijo tajništva se je v nji delavnost zelo poživila in borbenost narasla. Spominjam pri tej priliki na kongres vsega trgovstva iz vse države, ki ga je priredilo Centralno predstavništvo in čigar sijajni potek vam je znan: spominjam vas na protestni shod 4. oktobra. Žal, da je zapustil predsedniško mesto Zveze njen dolgoletni in zaslužni predsednik g. Kavčič, ki je odložil svojo funkcijo zaradi prezaposlenosti. Niemu kot vsem, ki so delovali v tej borbeni organizaciji za naše interese, izrekam najlepšo zahvalo. — Pripomnim samo še, da bodo v najkrajšem času vstopila v Zvezo vsa trgovska združenja, kar bo z ozirom na moralno zaslombo in udarno moč iste samo trgovstvu v korist.

Živimo v znamenju boja za svoje pravice. Vsak boj je pa nemogoče, če ni dana prilika javno iznesti svoje zahteve, javno povedati, kje se gode nepravilnosti in kako bi se lahko delalo bolje. To nam pa omogoča edino naše stanovsko časopisje, naš »Trgovski list«. Z energično gesto je rešil naš znani neutrudljivi in neustrašni borec Ivan Jelačin naše že skoraj propadlo glasilo; ustanovil je konzorcij, katerega članstvo bodo tvorila najmanj do polovice trgovska združenja ter je postavil na ta način naš list na trdno finančno podlago. Ker ima uredništvo mnogo odličnih sodrudnikov, se je glasilo tudi idejno zelo dvignilo; manjka mu samo še nič drugega kot to, da se začne trgovstvo in pripadništvo našega gospodarstva intenzivneje zanimati za svoj stanovski časopis.

Končavam. V svojih izvajanjih sem vam sicer pokazal ne posebno rožnate razmere, v katerih živimo, da se moramo boriti na mnogih frontah in to čisto celo za našo eksistenco, vendar vam kličem: »Proč s pretiranim pesi-

mizmom! Če bomo malodušno vrgli puško v koruzo, češ saj je itak vsak napor zastonj, kaj mislite, kako bomo izgledali v par letih! Kakšno dediščino bomo zapustili prihajajoči generaciji! Pesimizem je destruktiven, pravilen je optimizem, t. j. zaupanje v lastno moč, vera v končno zmago je pa ona sila, ki ustvarja veselje do

dela, ki krepi odpor. Zaupajte nam sebi, zaupajte vašim organizacijam ter jih podpirajte tudi moralno, ker stanovska solidarnost na eni in poslovna rečnost na drugi strani, to sta dva faktorja, ki tvorita našo moč, ki bosta in morata ustvariti enkrat našemu stanu boljšo bodočnost. (Glasno odobravanje.)

Iz poročila tajnika Skaze

navajamo: Dato združenja je bilo pod vtišom težkih gospodarskih razmer, ki se v Sloveniji niso popravile, kakor se je to zgodilo v drugih pokrajinah. Boj za stanovske pravice, boj proti nelegalni trgovini ter proti drugim oviram trgovine je predvsem narekoval delovanje združenja.

Predno pa je prišel na podrobnejše poročilo o delu uprave, se je tajnik najprej dotaknil določbe, da člani zborničnega sveta ne smejo biti tudi člani uprav združenj. Zaradi tega je doživelo združenje neljub dogodek, da je naš predsednik Pinter moral odložiti predsedniško mesto pri združenju. Velika izguba je zadel s tem združenje.

Nato se je tajnik spominjal vseh važnejših dogodkov v preteklem letu, kakor zborničnih volitev, vsedravnega trgovskega kongresa v Beogradu in njegovega pozitivnega uspeha, da je bila podaljšana uredba o prepovedi veleblagovnic, spomnil se je protestnih shodov 4. oktobra, ki so pokazali popolno solidarnost vseh gospodarskih stanov po vsej državi ter novega pravilnika o odpiranju in zapiranju lokalov.

Notranje poslovanje združenja je bilo zelo živahno. Združenje šteje danes 10 sekcij, ki imajo tudi svoja od oblasti potrjena pravila. Delo v vseh sekcijah je postalo lani mnogo bolj intenzivno. Posebno pažnjo pa je posvetila uprava davčnim vprašanjem in zlasti pomagala članom pri davčnih napovedih. Ker se je napovedovala poostreitev davčne prakse, je posebna deputacija gospodarskih stanov obiskala g. bana in finančnega direktorja ter jima razložila težko stanje, v katerem je vse gospodarsko življenje Slovenije.

Odločno se je tajnik Skaza izjavil proti nameravanemu državnemu cestnemu fondu ter zahteval ustanovitev banovinskega cestnega fonda. Prav tako morajo trgovci odklanjati vsako razpravo o uvedbi telefonskih števec, dokler ne dobi Maribor najpotrebnejših zvez z drugimi mesti in dokler se ne uredi v samem Mariboru telefonska služba, da bodo nove instalacije telefonov mogoče.

Celo vrsto let že zahteva združenje ustanovitev kemičnega laboratorija pri carinarnici. Vse vloge pa so bile doslej brezuspešne, kakor se tudi še ni doseglo, da bi se tlakoval prostor pred carinarnim skladiščem.

Glede krošnjarstva so se v zadnjem času dosegli vsaj neki uspehi. Trdno pričakujemo, da bo ministristvo sprejelo predlog banske uprave ter vsako krošnjarjenje z manufakturnim blagom prepovedalo. Nič pa se še ni storilo, da bi se odpravile škodljive posledice privilegijev nabavljalnih zadržug in industrijskih prodajalnic, da bi se napravil konec nelikvidnosti denarnih zavodov ter odpravile vse druge ovire trgovini.

Nato je poročal tajnik o nadaljevalnem šolstvu. Nujno potrebno je, da se zahteva za trgovski naraščaj malo višja prednaobrazba. Združenje je po možnosti podpiralo obubožane bivše trgovce ter izplačalo lani nad 17.000 din podpor. Nadalje je trgovstvo sodelovalo pri zimski pomožni akciji ter pri drugih socialnih akcijah.

S krepkim apelom na vse trgovce, da čim bolj delujejo za na-

predek stanovskih organizacij in stanovskega tiska je zaključil svoje z odobravanjem sprejeto poročilo.

Tajnik Zidansek je podal nato naslednje

statistično poročilo.

Koncem I. 1936 je štele združenje 578 članov. Novih obrtnih listov je bilo izdanih 65, 69 obratov pa je bilo izbrisanih. Nameščenec je bilo prijavljenih 83, odjavljenih pa 77. Koncem leta je bilo zaposlenih 53 poslovođij, 213 pomočnikov, 168 pomočnic in 227 drugih nameščencev. Vajencev in vajenk je bilo 144. Trgovsko nadaljevalna šola je imela 128 učencev in učenk. Šolski uspehi so bili dobri. Šolska knjižnica ima 506 knjig, učiteljska pa 57.

Tudi blagajniško poročilo je podal g. Zidansek. Vsi skladi združenja (upravni, hišni, podporni, inkorporacijski, vajeniški, podporni sklad za branjeve in sklad za »Trgovski dom«) so znašali skupno 309.610 din, ostalo premoženje združenja pa 309.884 din.

V imenu nadzornega odbora je podrobno poročal g. Perhave, ki je predlagal pohvalo ter razrešnico tajništvu in upravi. Oba predloga je občni zbor soglasno sprejel.

V imenu Simon Novakove ustanove je podal podrobno poročilo g. Rosina. Kuratorij je šele v decembru mogel začeti delovati, ker preje še ni bilo potrjeno ustanovno pismo. Danes stanuje v hiši ustanove 11 strank brezplačno. Posebna zahvala gre g. Pašu za njegovo vestno nadzorstvo hiše. Premoženje sklada znaša danes 113.000 din, a bo potrošeno, če bi ostala v veljavi določba, da mora biti oskrbnik odvetnik.

Z odobravanjem je bilo sprejeto poročilo g. Rosine, nakar je poročal g. Zidansek o novem proračunu. Doklade ostanje iste ter je bil proračun soglasno sprejet. Za pozdrave sta se nato zahvalila obrtni referent dr. Senkovič in za Zvezo trgovskih združenj g. Anderle. Omenil je veliko in uspešno delo Zveze v preteklem letu ter pozval vse trgovce, da delajo složno za napredek Zveze. Njegovemu apelu se je nato pridružil še predsednik Pinter.

Sledile so

volitve.

Na predlog g. Pinterja se je volilo z vzklikom ter so bili soglasno izvoljeni:

Za predsednika Miloš Oset; za I. podpredsednika g. Jančič, za II. pa g. Franjo Majer;

za člane uprave so bili izvoljeni: Ferdinand Lovrec, Rado Lenart, Branko Mejovšek, Hinko Sachs, Zdravko Anderle, Maks Jaš, Jakob Lah, Stanko Kocbek, Franc Weiler, Ivan Kovačič, Anton Paš in Anton Antončič;

za namestnike: gg. Šinigoj, Meksid, Preširen, Leskovar, Salomo in Ivan Lah.

Nadzorni odbor: Anton Jurca, Albert Vie, Feliks Skrabelj, inž. Miklič, Franjo Klanjšek in kot namestnika Kravos in Povh.

Častni odbor: Lepušček Viktor, Ferdo Pinter, Drago Roglič, Vid Murko, Miloš Oset in namestnika Jančič Karl in Ivan Voršič.

Šolski odbor: Miloš Oset, Jakob Lah, Branko Mejovšek in Janko Praec.

Kuratorji Novakove ustanove:

Oset, Prešern, Tičar, Novak in Saks, nam. Weiler in Gustinčič.

Za delegate v Pomočniški zbor: odbor: Jakob Lah, Zdravko Anderle, Rado Lenart in Albin Novak.

Za delegate Zveze trg. združenj: Ferdo Pinter, Zdravko Anderle, Alojz Rečnik, Jakob Lah, Anton Paš, Branko Mejovšek, Franjo Bureš in Tipl.

Nato je občni zbor soglasno sprejel vse predloge uprave, nakar je stavil g. Voršič naslednje predloge:

1. Združenje naj naprosi Zbornico za intervencijo, da se vzorci brez vrednosti do 300 gramov ne

membra pravil, da se poviša še število članov uprave na 12, število namestnikov pa na 6.

V lepem govoru je pozdravil nato občni zbor vodja trgovske nadaljevalne šole prof. Škof. Zlasti je poudarjal, da samo oni, ki so imeli slabo naobrazbo, uganjajo pozneje v življenju nelojalno konkurenco. V interesu trgovstva je zato, da se čim bolj potrudijo za vzgojo naraščaja. Kajti trgovci vzgajajo naraščaj in šola jim pri tem samo pomaga. Zahvaljujejo se za podporo, ki jo je izkazovala uprava šoli.

Predsednik Pinter je nato predlagal, da se vsi ravnajo glede

carinijo, ker se danes za nje mora plačati 50 din carine.

2. Nadalje naj Zbornica posreduje, da so tiskovine ter katalogi s slikami do teže 500 g carine prosti.

3. Ustanovi naj se poseben fond za nepredvidene izdatke, s katerim bi se krili tudi izdatki za poučna potovanja, kakor so n. pr. priredili beograjski obrtniki izlet na leipziški velesejem. Prirejajo naj se predavanja in nabavijo poučne trgovske knjige. K tem predlogom je dodal predsednik Pinter nekaj pojasnil in so bili sprejeti predlogi z njegovimi izpremembami. Med drugim je omenil, da je bil izlet beograjskih obrtnikov mogoč le z veliko državno subvencijo, ki je pa v Mariboru ne bi dosegli.

Soglasno je bila sprejeta izpre-

praznovanja praznikov po naslednjem redu:

Ves dan so zaprte trgovine: 1. I., 6. I., 2. II., na velikonočni in binkoštni ponedeljek, na Vnebohod, Rešnje telo, 29. VI., 15. VIII., 6. IX., 1. XI., 1. XII., na božič in na Štefanov dan.

Samo dopolne so zaprte trgovine: 19. III., 25. III. (letos to ne prihaja v poštev) in 8. IX. Na Vidov dan so zaprte trgovine samo eno uro, za časa maše.

Ves dan pa so odprte trgovine na nedeljo pred božičem in skušalo se bo doseči, da bodo odprte tudi vso nedeljo pred Miklavžem.

Ko so se še razpravljale nekatere druge zadeve ter zlasti vprašanje mesta za novo tržnico, je zaključil predsednik Pinter občni zbor z zahvalo vsem za udeležbo ter pozornost.

Napravite konec tihotapstvu!

Zupan dr. Adlešič se je v svojem velikem proračunskem govoru dotaknil tudi tihotapstva ter med drugim dejal:

»Veliko skrb nam povzroča tihotapstvo, ki se je razpelo v zadnjih letih ob meji Ljubljane in veliko škoduje legalni trgovini, enako kot nezakonito krošnjarstvo in vrivanje raznih agentov in raznašalec tujega blaga po našem mestu. Zato bomo v prihajanjem letu posvetili temu še posebno pažnjo in poostreli kontrolo nad uvozom tujega blaga, da zaščitimo legalno trgovino, ki mora nositi mestna bremena. Posebno pažnjo bomo posvetili tudi tihotapstvu. Nova meja Ljubljane je žal zelo neugodno izbrana (sploh vsa ta nepotrebna priključitev! op. ured.), da bi mogli urediti točno trošarinsko službo...«

Izjave župana dr. Adlešiča smo iz dveh vzrokov zelo veseli. Prvič nas veseli njegovo priznanje, da trpi legalna trgovina, ki nosi vsa mestna bremena zaradi nedovoljenega krošnjarstva in tihotapstva. Upamo zato tudi, da bo mestna občina z vso odločnostjo odslej krošnjarstvo tudi zatirala. Kakor smo poučeni, se na obrtnem referatu mestne občine tudi že krošnjarstvo preganja in je bilo več krošnjarjev tudi že kaznovanih. Veseli nas pa izjava g. župana tudi zato, ker dokazuje, da je končno le prodrlo spoznanje, da je tudi v interesu mestnih financ, če se podpira legalna trgovina in zatira nelegalna.

Zal pa moramo dostaviti, da se zlasti tihotapstvo ne more uspešno zatirati le s policijskimi ukrepi. Kadar je nagrada tihotapecu zaradi previsoke trošarine tako velika ko

sedaj, ni skoraj pričakovati, da bi tudi najstrožji ukrepi imeli pravi učinek. To se je pred kratkim tudi izkazalo, saj so se dali celo nekateri organi dohodarstvenega urada od tihotapev podkupiti. Če se torej hoče v resnici zatreti tihotapstvo, potem treba znižati trošarino in uvoznino na takšno mero, da ne bo ta prevelika vaba za tihotapstvo. Zato je potrebno, da se upoštevajo predlogi ljubljanskih trgovcev in zniža mestna trošarina na znosno mero. Če se to ne zgodi, potem moremo z gotovostjo računati, da se bo tihotapstvo še povečalo. Kajti kdo naj ustavi tihotapstvo, če »zaslužek« tihotapec pri 25 kg zaboječku masti 50 din, pri 5 kg čokolade že 20 din, pri 5 kg šunke ali salame 17.50 din, pri 5 kg boljnih sirov pa celo 40 din. Samo 10 kg treba tihotapecu spraviti čez mejo, pa ima 40 do 80 din v žepu! Vsi pa vemo, da se danes ne tihotapi blago le v nahrbtnikih, temveč tudi na vozovih in na motornih vozilih. Tihotapstvo zato v resnici vedno bolj ogroža legalno trgovino in mestne finance.

Ne bo pa tihotapstva konec, dokler bo »zaslužek« tihotapeca zaradi visoke trošarine tako velik kakor sedaj. Šele potem, ko bo tihotapec videl, da se tihotapstvo ne izplača, bo tihotapstvo opustil. Teoretično se more sicer s silno kontrolo tihotapstvo preprečiti, toda v tem primeru je ta kontrola tako draga, da gre večina dohodkov od trošarine za plačevanje kontrolnih organov. V tem primeru izgube trošarine svoj smisel, ker ne dajo več onega finančnega efekta, zaradi katerega so bile uvedene.

Zato znižajte trošarine na znosno višino — in finančni efekt trošarin bo večji!

Politične vesti

Tudi v nedeljo je dosegla vlada Kjusjevanova pri občinskih volitvah popoln uspeh. Tako v šumenskem ko tudi v plovdivskem okraju se je udeležilo volitev okoli 85 odstotkov volilcev ter se s tem izreklo proti bivšim strankam, ki so propagirale abstinenco.

Romunsko zunanje ministristvo je priredilo bivšemu čl. poslaniku v Bukarešti dr. Šebi ob njegovem odhodu slovesen banket. S tem je likvidiran incident, ki je nastal zaradi njegove knjige »Rusija in Mala antanta«.

Romunska vlada je predložila parlamentu zakonski nacrt, s katerim se podaljšujejo razni začasni ukrepi, ki so bili uvedeni zaradi rovarjenja železne garde, ter cenzura do 15. septembra.

Mednarodna kontrola španskih mej se je začela v noči na nedeljo. V uspešnost te kontrole nihče prav ne verjame, temveč listi kar odkrito pišejo, da bodo nemške in italijanske kontrolne ladje sedaj uvoz orožja, vojakov in municije v Španijo odkrito podpirale.

Neville Chamberlain, ki bo po kronanju angleškega kralja sestavil novo vlado, bo za jesen razpisal nove parlamentarne volitve, kakor piše neki angleški list. Drugi listi te vesti ne potrjujejo.

Angleški zunanje-politični odbor parlamenta je soglasno sklenil, da odklanja vse nemške zahteve po vrnitvi kolonij.

Lloyd George je izjavil v parlamentu, da nikakor ne zadostuje, če se Anglija oborožuje, temveč mora gledati tudi na to, da bo v primeru vojne zadostno preskrbljena z živilom ter surovinami.

Belgijski ministriški predsednik Van Zeeland je odklonil vsako razpravljanje o teritorialnih izpremembah v Belgijskem Kongru.

Svedski zunanji minister Sandler je ob svojem prihodu v London izjavil novinarjem, da angleško oboroževanje Švedske niti najmanj ne vznemirja, ker je močna Anglija jamstvo za ohranitev miru. Tudi Švedska se mora zaradi napetih razmer oboroževati.

»Manchester Guardian« trdi, da Italija podpira revolucionarno gibanje domačinov v francoskem Maroku in Tunisu samo zato, da bi še bolj poostreila položaj v zapadnem delu Sredozemskega morja.

Mussolini je bil v Bengaziju silno slovesno sprejet od tamošnjih fašistov. V svoji zahvali je dejal, da je danes Italija zaradi zvestobe fašistov tako močna, da se more v vsaki situaciji braniti proti vsakomu in tudi proti vsem!

Pred izrednim sodiščem v Rimu je bila v zadnjem času cela vrsta procesov proti raznim antifašističnim skupinam. O poteku procesov ital. listi že preje niso nič poročali, sedaj pa ne objavljajo niti kratkih razsodb sodišča. Je pač teh procesov malo preveč!

Komandant obrambe Madrida general Miaja je izjavil, da uporniki ne bodo zavzeli Madrida, dokler bo v Madridu le še nekaj živih ljudi. Italijani naj nikar ne mislijo, da bodo mogli v Španiji ponoviti to, kar so storili v Etiopiji. Tu imajo opraviti z narodom, ki je odločen na vsako žrtev, da ohrani svojo svobodo.

Italijanski protifašistični listi poročajo, da se je v Italiji več polkov upro, ker da niso hoteli oditi v Španijo. Italijanska oblastva pa te vesti zanikajo.

Morala italijanskih čet na madridski fronti je popolnoma omajana, kakor trdi neki dopisnik francoskih listov. Miličniki so namreč namestili ob fronti močne zvočnike in po njih pozivajo ujeti italijanski vojniki svoje tovaršice, da se vda-jo, ker bodo od vladnih čet zelo dobro sprejeti. Ti pozivi imajo baje velik učinek in ni izključeno, da se bodo začeli italijanski vojniki na madridski fronti tako bratiti, kakor so se v svetovni vojni ruski. Odpor italijanskih čet je tudi v resnici zelo popustil.

General Bergonzoli, ki je vodil ofenzivo proti Adis Abebi, je tudi komandant italijanskih čet pred Madridom. Ker pa so republikanci vse drugače oboroženi ko Etiopci, se je tudi njegova ofenziva pred Madridom čisto drugače nehala ko v Etiopiji.

Etiopski cesar Hajle Selasije je sprejel dopisnika »Havasa« ter mu dejal, da zaradi smrti rase Deste upor etiopskega naroda proti italijanski okupaciji še ni prenehal. Etiopija še vedno upa na Zvezo narodov in je pripravljena zaradi miru sprejeti vsako rešitev, ki bi jo predlagala Francija in Anglija.

Med nemškimi evangelijskimi cerkvami je bil dosežen za bližnje volitve v sinod popoln sporazum ter bodo postavile enotno listo proti oficialnim vladnim »nemškim kristjanom«. Narodni socialisti so zaman skušali, da bi ta sporazum preprečili.

Liubliana je davčno preobremenjena

Na zadnji proračunski seji mestnega sveta v Ljubljani je med drugim navedel podžupan dr. Ravnihar nekaj številok o davčni preobremenitvi Ljubljane.

Za državno policijo mora Ljubljana plačevati 1 milijon, za ceste v okolici 2 milijona din, še vedno tudi in v celoti podržavljena ženska gimnazija. Najbolj pa je Ljubljana davčno preobremenjena, ker dobiva tako silno malo državnih dotacij. Iz skupnih banovinskih fondov dobiva Slovenija le 8,7 milijona din, vse druge banovine pa po 18 do 26 milijonov. Dravska banovina dobiva tako iz skupnih banovinskih fondov le 9% lastnih davščin, dočim jih dobiva vrbaska banovina kar 250%. Posledica tega je, da mora Ljubljana plačevati visoke banovinske doklade, dočim jih Beogradu ni treba.

Poleg državnega davka se plačuje v Ljubljani še 60% mestna, 55% banovinska in 12% cestna doklada, torej skupno 127% doklada. Kje pa so še vse druge davščine. Zato je dr. Ravnihar predlagal, da bi morala tudi Ljubljana in Zagreb enako kakor Beograd tvoriti svojo upravno enoto in se obema priznati tudi enake ugodnosti ko Beogradu.

Ta predlog je treba vsekakor pozdraviti, ker potem bi morda tudi v Ljubljani skrbeli za srednje šole država in potem bi mogla tudi Ljubljana živeti s tako nizko mestno doklado ko Beograd.

V tem primeru se tudi velika industrija ne bi ogibala Ljubljane in vse gospodarsko življenje v Ljubljani bi oživele.

Iz ljubljanskega proračuna

Za socialno skrbstvo izdajo občinske uprave v Beogradu 2%, Skoplju 3,44%, Splitu 3,05%, Zagrebu 4,43%, Sarajevu 4,96%, Mariboru 5,11% in Ljubljani 6,18% vsega svojega proračuna.

Dolгови ljubljanske občine znašajo skupno 192.000.000 din. Vsa obrestna in anuitetna služba za te dolgove zahteva na leto 19.136.000 dinarjev. Za dolgove plačuje mestna občina od 5,25 do 9% obresti. Znova ponavljamo: konverzija mestnih dolgov je nujna, kajti nepotrebno je, da plačuje občina tudi za 4% višje obresti, kakor pa je obrestna mera Narodne banke.

Vseh nameščenecv pri ljubljanski občini je bilo 1. IV. 1936 853, 1. IV. 1937 pa jih bo 899. Število nameščenecv se je torej samo v enem letu povečalo za 46. Vsi ti nameščenecv veljajo občino na leto 20,6 milijona din, pa čeprav so plače mestnih nameščenecv bile močno znižane. Zelo so narasli izdatki občine tudi zaradi priključitve okoljskih občin. Vedno bolj jasno se kaže, da ni ta priključitev nikomur v korist, temveč drag in čisto nepotreben luksuz.

Naslednje investicije bo izvedla v novem proračunskem letu ljubljanska občina, kakor se je naglašalo na proračunski seji: mrliško vežo, nadaljevanje regulacijskih del v Ljubljani, razširjenje Karlovskega mosta, novo stranišče pred kolodvorom in postavitve hiše za najbednejše. Tržnica se še ne bo zidala. Zakaj ne?

Zakaj je samo kavčukasti opanek oproščen trošarine?

Kakor znano se namerava z novim finančnim zakonom znatno povečati trošarina na obutev, celo na delavske čevlje. Edino za kavčukaste opanke, ki jih izdeluje Bafa, ne bo treba plačati nobene državne trošarine.

Zaradi teh določb so imeli beograjski izvozniki in usnarji zborovanje, na katerem so ostro protestirali proti tem določbam. Zlasti so pa protestirali, da bodo čevlji iz kože obremenjeni z novimi »banovinskimi« (pravilneje državni) trošarinami z zneskom 5— do 12— din za vsak par, le kavčukaste opanke bodo te trošarine oproščene. In vendar je kavčukasti opanek za zdravje škodljiv.

Zakaj neki velja samo za kavčukaste opanke izjema?

Primer uspešne prodaje lastnega izdelka

Zasnovanje prodajne organizacije, ki se peča s prodajo od hiše do hiše, zahteva od vodje takega podjetja tako velikega znanja, da ji je le redko kdo kos. Zato je tem večje vrednosti, če moremo o uspešnem delovanju takega podjetja poročati. Gre za tovarno krtač v Švici. Njen lastnik je bil leta 1923. v Buenos Airesu, kjer se je spoznal z generalnim zastopnikom ameriških krtač Fullerjem. Ta mu je pripovedoval o možnostih velikega uspeha prodaje od hiše do hiše, kar je dalo Švicarju povod, da je zapustil svoje stalno mesto kot uradnik in da je pričel prodajati krtače. Za tako prodajo ga niso prav nič privadili doma kot se to navadno zgodi, temveč je prejel samo v pisarni od generalnega zastopnika nekaj navodil in že je moral odpotovati v svoj okoliš.

Prvi dan ni bil osrčljiv. Prodal ni nič. Drugi dan je prodal samo omelo, tretji dan nekaj več, vendar še vedno mnogo premalo. O tem pripoveduje dotični Švicar naslednje:

»V soboto sem rekel generalnemu zastopniku: »Neobhodno potrebno je, da me počite o tem, kaj napravim pri prodaji nápak, kajti s sedanjimi dohodki ne morem živeti.« Dogovorila sva se, da se snideva v nedeljo dopoldan v pisarniški sobi, kjer bova napravila nekaj prodajnih preizkusov. Generalni zastopnik mi je pogrjal moje napake. Bilo jih je veliko.

Naslednji teden mi je šlo že bolje, vendar še ne tako dobro, kakor bi si bil želel. Radi tega sem svojega glavnega zastopnika še enkrat prosil, naj še enkrat kritično pregleda moj prodajni postopek. Vnovič sva v nedeljo dopoldan napravila preizkuse. Bilo je precej graje, toda za tem je šlo vse gladko in v redu.

Potrulil sem se, zboljšal sem vse in prodajni uspehi so rastle od dne do dne. Po preteku dveh mesecev sem bil brez prestanka najboljši prodajalec v Argentini. Niti en sam mesec se ni nikomur posrečilo, da bi me bil v prvenstvu spodrnil.

Za ta uspeh se imam najbolj zahvaliti svoji pridnosti in vztrajnosti. Delal sem vsak dan po 8 ur in če ni zadostovalo, sem še nekaj časa navrgel. Kritično sem prečital, vse, kar mi je o prodaji prišlo pod roke. Hotel sem napredovati in zaslužiti! Nikdar si nisem dal odpocitka, dokler nisem dosegel določenega zneska.

Po treh mesecih me je moja tvrdka prestavila v mesto Rosario, da bi nameščenecv tamošnje podružnice uvedel v svoj način prodaje. Čez par mesecev sem moral zopet dalje v Santa Fe, odkoder sem

sklenil sem jo domov grede obiskati. Predstavil sem se in vodja podružnice me je hotel takoj namestiti kot svojega namestnika. Odklonil sem, ker sem nameraval po nekaj mesecih nastopiti svoje mesto v Santa Fe, ki se mi je rezerviralo. Toda vodja podružnice v Curihi me je toliko časa nadlegoval s pismi, da sem slednjič mesto prevzel.

Podružnica je imela silno slabo prodajno organizacijo. Vzorcei so bili tako zelo zamazani, da sem se jih bal vzeti v roke. Potnikov nikdo ni učil prodaje in drug za drugim so tožili: »Moj okoliš je najslabši v vsej Švici; tu sploh ni mogoče prodajati.« Odvrnil sem: »Bomo poskusili« in šlo je. Po štirih mesecih smo promet v Švici počeli in tako se je podružnica uspešno razvijala vse tja do leta 1930, ko so Američani carino tako zelo dvignili, da Švicarji niso mogli več izvažati v USA niti čipk niti ur. Mnogo naših ljudi je bilo radi tega brezposelnih. Tudi tvornica mojega očeta, ki se je pečala z izdelavo vezenin, je morala svoje delo ustaviti.

Pa sem si mislil: Kaj bi ne mogli ljudi mi doma izdelovati okrogle krtače, če že Američani nočejo ničesar več od nas kupiti? Žal, da nisem imel niti pravega pojma o izdelovanju krtač. Zato sem se obrnil na nekoga tovarnarja, ki mi je napravil prve vzorce. Tako sem pričel v družbi s tem na pomlad 1930 izdelovati okrogličaste krtače. Dogovoril pa sem se z njim, da bova takoj, čim bi postalo podjetje dobičkanosno, premestila tvornico v tovarniško poslopje za vezenine, ki je bilo last mojega očeta. Hotel sem namreč odpuščeni vezem pomagati in jim priskrbeti novo zaposlitev.

Ko pa je moj družabnik videl, da podjetje dobro gre, ni hotel o premestitvi tvornice ničesar slišati. Nisva se mogla pogoditi, tako da sem slednjič pričel v svojem domačem kraju sam z izdelovanjem okroglih krtač. Moja znamka je: krtače Just, dočim je moj prejšnji družabnik pričel s prodajo zelo podobno se glaseče znamke. Krtače Just so prve švicarske okrogle krtače, ki so se izdelovale v večjem obsegu.

Pod mojim vodstvom je izdelovanje okroglih krtač znamke Just napravilo velik razmah. Kljub krizi in vključ omenjeni konkurenci se je promet povečal že v prvem letu, odkar sem tvornico preselil v svoj kraj, za 100%. Vsako nadaljnje leto pa še za povprečno 20%.

Naravno je, da ne mislim ob tem uspehu obstati, kajti zavedam se, da je možnih še mnogo zboljšav. Tudi zastopnike krtač Just moram še mnogočemu priučiti tako, da jih

kurenčno podjetje, ki prodaja enake podobne krtače, ne more doseči nikakega uspeha?

Takoj je treba omeniti, da pri tem ne gre za nikake srečne slučaje. Skrivnost uspeha krtač »Just« je iskati edinole v naslednjih odredbah in pravilih, ki se jih podjetje oklepa in poslučuje:

Lastnik je sam prodajalec. Svoje podjetje ni zasnoval za zeleno mizo. Poznal je možnosti prodaje od hiše do hiše, vedel pa je tudi za njene težave. Vzdržal je začetne in poznejše težave le radi velike potrpežljivosti in zbog svoje nezlomljive energije.

Lastnik je v svojem mišljenju lojalen, prav take pa so tudi vse njegove trgovinske odredbe. Tako uživa zaupanje vseh, ki z njim delajo.

Uspešno delo mariborske Trg. boln. blagajne

Pretekli teden je bil občni zbor Trgovske bolniške blagajne v Mariboru, ki ga je vodil njen zaslužni predsednik Vilko Weixl. V svojem poročilu je naglasil, da posluje blagajna že 11 let in da je edina tovrstna ustanova za trgovce, obrtnike in industriale v državi. O uspešnem delovanju blagajne v preteklem letu je podal obširno poročilo tajnik Franjo Žnidarčič. Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da je imela blagajna v preteklem letu 175.235 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Rezervni sklad blagajne je narastel že na 155.401 din. V 11 letih svojega delovanja je izplačala blagajna za zdravnike, zdravila in stroške za zdravljenje svojih zavarovancev v bolnišnicah in sanatorijih 1.332.608 din. Pač jase dokaz koristnosti njenega delovanja. — Vsega zavarovanega članstva je imela blagajna 306, od katerih je bilo v I. skupini 196, v II. 92 in v III. 18 zavarovancev.

Občni zbor je sklenil, da ostanejo v novem proračunskem letu

Vztraja na principu kvalitete in dobre postrežbe ter je ostal temu principu zvest, kljub vsem skušnjavam, ki so ga vabile, naj bi produciral ceno in manjvredno blago. Vedno gleda na to, da se za njegove izdelke izrabijo vse dobre novosti in zboljšanja; vse to radi tega, da bi mogel gospodinjki kot kupovalki več nuditi in jo boljše postreči.

Veliko važnost polaga na to, da so zastopniki dobro priučeni, ter skrbi za njihovo nadaljnjo izobrazbo. Ne mara pa za tako zvane »kanone«, ki se ne dajo poučiti. Za zastopnike jemlje v prvi vrsti ljudi, ki se ne boje nobenega dela.

Kdor se ne izkaže, ga po kratkem poskusnem delu nadomesti drugi. Neprestano uri in vadi v prodaji šefov namestnik nove ljudi. Pri podjetju zasluži tudi povprečni zastopnik navadno precej več kot pa je zaslužil v svojem prejšnjem poklicu, tako da ima podjetje malo osebnih sprememb.

(Konec prihodnjič.)

prispevki zavarovancev isti ter plačujejo zavarovanci I. skupine 65 din, II. 45 in III. skupine 25 din na mesec. Tako je tudi revnejšim trgovcem in obrtnikom omogočeno, da so člani Trg. bolniške blagajne.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena naslednja lista uprave: predsednik Vilko Weixl, podpredsednik Hinko Sax, odborniki pa: A. Vicol, Anton Oset, Ivan Kvas, M. Feldin, S. Marković, E. Hieh in V. Murko. Za namestnike pa so bili izvoljeni: A. Lindner, A. Poš, B. Sučević, L. Strašnik in S. Vidmar. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Z. Andrej, M. Jare in F. Greif, kot namestnika pa A. Kumperšak in A. Macun. Predsednik razsodišča je dr. Šorli, namestnik pa Ivan Kravos.

Pri slučajnostih je bil sprejet predlog g. Anderla, da uprava razmotriva tudi o možnosti uvedbe zavarovanja za primer starosti in onemoglosti. Tudi to zavarovanje bi se moralo uvesti na podlagi prostovoljnega zavarovanja.

Za organizacijo sadnih trgovcev

Naprošeni objavljamo:

»Trgovski list« je v svoji 24. številki z dne 26. februarja objavil daljše poročilo o občnem zboru Združenja sadnih izvoznikov za dravsko banovino v Mariboru. Poročilo navaja med drugim, da so člani tega združenja izvozili v zadnji sadni sezoni 351 vagonov sadja, nečlani pa le 18 vagonov. V izpolnilo te vesti navajamo še, da so tudi trgovci iz drugih krajev izvozili precej sadja v tujino. Tako so samo člani združenja trgovcev v Murski Soboti izvozili v Nemčijo — in le ta izvoz se omenja v poročilu — 21 vagonov jabolok, s čimer se je izvoz nečlanov mariborskega združenja več kot podvojil. Pri tem pa ni nikjer upoštevan izvoz jabolok v druge države, v Češkoslovaško in Avstrijo, ki je n. pr. znašal iz sreza Murska Sobotna 29 vagonov. Ni pa tudi še upoštevan izvoz iz sreza Ljutomer, odkoder je kljub slabi letini šlo precej vagonov preko meje. To je bilo treba omeniti, da bi kdo ne mislil, da izvažajo sadje le člani mariborskega združenja sadnih trgovcev.

Vsem sadnim trgovcem in izvoznikom, ki niso člani gori navedenega združenja, a so bili vsi člani prejšnjega prisilnega Združenja sadnih trgovcev in izvoznikov v Mariboru, je dobro znano, da tvori sedanje privatno združenje izvoznikov le bivša uprava obveznega združenja, ki je moralo likvidirati. Radi tega med sadnimi trgovci izven Maribora ni navdušenja za to

privatno organizacijo. Ti bodo le pozdravili čimprejšnjo ustanovitev sekcije sadnih trgovcev pod okriljem Zveze trg. združenj. Ta ustanovitev ne bo prišla prezgodaj, ampak lahko le prepozno, ker bodo morda posamezna združenja oziroma njih odseki sadnih trg. prisiljeni, da pričnejo delovati samostojno, posebno tam, kjer je več sadnih trgovcev.

barva, plesira in kemično suši obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Združenje pletilcev za dravsko banovino v Ljubljani

ima svoj občni zbor v ponedeljek dne 22. marca ob 2. uri popoldne v sejni dvorani Društva industrijcev in veletrgovcev, Ljubljana, Tyrševa cesta 1 b, II. nadstr. (palača Ljubljanske kreditne banke).

Dnevni red občnega zbora je: Nagovor in poročilo predsednika. — Poročilo tajnika. — Poročilo blagajnika. — Poročilo nadzorstva. — Določitev prispevkov za leto 1937. — Proračun za l. 1937. — Volitve delegatov za okrožni odbor. — Samostojni predlogi. — Slučajnosti.

»SOFRA« - KARTOTEKE

predstavljajo višek preglednosti in priročnosti: Prihranile Vam bodo mnogo časa in denarja. Pišite po prospekte! Zahtevajte našega potnika, da Vam jih pokaže.

„Sofra“ -- T. Soklič,
Maribor, Aleksandrova cesta št. 43

moral organizirati prodajo po deželi Santa Fe in Entre Rios. Moje delo mi je prav posebno otežkočilo dejstvo, da so posamezni kraji oddaljeni drug od drugega celo po 20 do 50 km.

V tistem času sem dobil od doma žalostno vest o slabem zdravju mojega očeta. Šel sem po 5 in pol letni odsotnosti leta 1928. domov. Ko sem prišel v Hamburg, sem si kupil švicarski časopis, da bi se poučil, kaj je doma novega. Opazil sem inserat tvrdke Fuller v Curihi. Ni se čuditi, če je vzbudila v meni podružnica podjetja, pri katerem sem služil, veliko zanimanja.

bodo odjemalci še rajši sprejemali. Postanejo naj jim nekaki posvetovalci, kako naj se domača dela spretno in dobro izvršujejo.

Podjetje ima danes 150 dobro plačanih delavcev, nameščenecv in zastopnikov. Tolik uspeh na tem polju v šestih letih in pol je vsekako zavidanja vreden.

Naj navedem še nekatere interesantne podrobnosti omenjenega podjetja. Okrogle krtače znamke Just niso nikaka slaba roba, temveč izdelek najboljše kvalitete, zato so tudi razmeroma dražje kot ostale krtače te vrste. Zato nastane vprašanje, kako je mogoče, da kon-

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi praznika sv. Jožefa šele v ponedeljek, dne 22. marca.

Denarstvo

Priv. agrarna banka v letu 1936.

Zaradi določil uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov postane Priv. agrarna banka v Beogradu tudi za našega kmeta največji upnik. V bilanci za l. 1936. sicer se ne pridejo novi posli banke do izraza, v tem večji meri pa bodo prišli prihodnje leto. Razvoj banke je bil v zadnjih treh letih naslednji (vse v milijonih din):

Aktiva:	1934	1935	1936
gotovina	4,4	4,9	8,2
depoziti	49,8	27,4	24,1
hipot. posojila	493,2	480,9	480,8
zadr. posojila	244,2	255,1	286,5
delničarji	11,1	15,5	11,0
efekti	24,3	32,0	33,3
nepremičnine	3,6	4,2	10,2
Pasiva:			
glavnica	700,0	700,0	700,0
fondi	38,4	41,8	43,2
pokoj. fond	5,6	7,1	8,6
hranilne vloge	30,2	32,5	34,6
vloge podružnic	—	—	19,3
čisti dobiček	36,9	34,4	18,1

Čisti dobiček se je zmanjšal lani skoraj za polovico, zlasti zaradi padca obresti, ki so se pri hipotekarnih posojilih sicer zvišale od 18,3 na 20,9, zato pa pri zadružnih padle od 19,3 na 3,3, pri zadružnih posojilih na tekoči račun pa od 5,9 na 3,8. Zaradi znižanja čistega dobička je bila tudi znižana od države garantirana dividenda od 6 na 3%.

Prihodnje leto bo seveda bilanca banke precej drugačna. Tako se bodo hipotekarna posojila znatno povečala, računati pa moramo tudi s povečanjem hranilnih vlog. To napoveduje že sedanja bilanca, ki nakrat izkazuje 19,3 milijone vlog podružnic. V sedanjem letu se bodo te vloge gotovo še znatno povečale in tako se bo v bodoče še Priv. agrarna banka priključila državnim denarnim zavodom, ki povečujejo svoje vloge iz zasebnega gospodarstva.

Odlog plačil

je dovoljen:
Ljudski posojilnici v Oplotnici za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 21. decembrom 1936. Obrestna mera za stare vloge po 2%.
Hranilnici in posojilnici pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 2. avgustom 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Jugoslovanska združena banka v Zagrebu je imela lani 675 (l. 1935: 647) milijona din čistega dobička. Savska banovina namerava nametati 200 milijonov din posojila za modernizacijo cest.

Nemška vlada namerava odtegniti iz prometa ves srebrni denar ter ga nadomestiti z novimi srebrniki, ki pa bodo imeli manj srebra.

Prisilno posojilo, ki so ga morali podpisati vsi italijanski hišni in zemljišni posestniki, je dalo državi blagajni 10 milijard lir. Vsak posestnik je moral podpisati 5% vrednosti svojega zemljišča, ki so ga ocenile posebne komisije. Kdor ni imel denarja, ta je dobil na zemljo posojilo v bankah proti običajnim bančnim obrestim. Veliko kmetov bo zaradi novega posojila izgubilo vso zemljo, ker je malo verjetno, da bodo mogli zmagovati obresti.

Hranilne vloge pri vseh italijanskih denarnih zavodih so se povečale od 615 milijarde koncem leta 1936. na 64 milijard lir v začetku februarja.

Zunanja trgovina

Med zastopniki balkanskih držav so se začela pogajanja o uvedbi skupnih prevoznih tarif na vseh balkanskih železnicah.

Skupina 50 turških trgovcev bo obiskala vse prestolnice balkanskih držav. V zvezi s tem obiskom se govori tudi o ustanovitvi zveze trgovcev iz vseh balkanskih držav.

Ing. agr. Lojze Prezeli, zasebni fitopatolog:

Sadna trgovina in rastlinske bolezni

Izkušnje, ki smo si jih pridobili s prodajo sadja v zadnjih letih, nam zelo jasno dokazujejo, da današnje stanje sadjarstva ni zadovoljivo. Pridelek je močno nestalen in neznamen, posebno v kakovostnih sortah, kar vse nam zelo prepričevalno dokazuje ravno lanska letina.

Kot izvozno sadno blago prihajajo za dravsko banovino najbolj v poštev jabolka. Prvenstvo zavzemajo v tem pogledu severni in severovzhodni predeli, med tem ko so ostali kraji dravske banovine danes manj pomembni za izvoz večjih količin kakovostnega sadja. S tem seveda ni rečeno, da bi ti predeli morda ne bili sposobni za gojitev rentabilne sadjeje. To je popolnoma napačno mišljenje, ki sicer danes v ne dovolj poučenih krogih še prevladuje. Veliko število novih, lepih nasadov v teh predelih nam daje upanje, da se bo to napačno mišljenje v nekaj letih nehalo.

Dandanes se uvideva, da je sadjarstvo sestavni del kmetijskega gospodarstva. Z leta v leto izgublja na veljavi nepravilno mišljenje, da je sadjarstvo luksuznega značaja in da je le otrokom potrebna poslast.

V sadjarstvu razlikujemo dve glavni vzgojni smeri:

a) sadni pridelek je namenjen predvsem prodaji. Sem prištevamo večje nasade, ki so povsem pridobitnega značaja in kjer velja samo račun največje rentabilnosti.

b) Vzgoja sadnih rastlin na manjših površinah, kjer ne izstopa v celoti račun rentabilnosti. Pri tem delu prihaja do izraza deloma amaterstvo, deloma pa je samo sadjarstvo tudi kulturnega značaja. To so manjši nasadi (okrog hiše posajena drevesa). Količina pridelka redkokdaj presega višino domače porabe.

Ad a) V tem prvem primeru moramo imeti pred očmi edinele zahteve tržišč, ki prihajajo za nas v poštev. Te zahteve so najbolj odločilne za rentabilnost vsega našega dela. Spuščati se seveda ne smemo v ekstreme, da bi se omejili zgolj na eno samo sorto (n. pr. kanadko). Priznati pa moramo, da je za uspešen razvoj trgovinskega sadjarstva nesmiselno propagirati številne jabolčne sorte, ki radi svojih različnih zahtev

za kar nabolj uspešno rast ne morejo uspevati enako uspešno in dobro v vseh, pogosto le nezadovoljivo se med seboj razlikujočih vzgojnih okolnostih.

Sadno drevje se, kot vse ostale visoko vzgojene kmetijske rastline, z napornim in dolgotrajnim delom vzgoji iz preprostih, divje rastočih rastlin. Radi tega nam mora biti tudi razumljivo, da ne gre enačiti visoko vzgojene rastline z njeno daljno predhodnico, ki je tako napram različnim zemeljskim in podnebnim okolnostim, kakor tudi napram škodljivcem, ki povzročajo številne rastlinske bolezni, vse bolj odporna in veliko manj občutljiva tudi za znatne spremembe vzgojnih pogojev.

Visoko vzgojene kmetijske rastline potrebujejo nege in varovanja pred njihovimi številnimi škodljivci. Rastlina je prav tako živo bitje kot človek ali pa žival in ima prav tako vse polno sovravnikov, ki na njo preže in jo skušajo uničiti.

Z ozirom na bodočo saditev novih nasadov bomo morali zgoraj omenjeno razdelitev vsekakor upoštevati. V izbiri posameznih sort mora obveljati zahteva tržišča, torej popolnoma trgovska stran. Pri vsem tem pa bo seveda potreba upoštevati izkušnje, ki so se v posameznih vzgojnih okoliščinah pokazale kot meritorne za doseg želenega uspeha: čim večje rentabilnosti. Pri tovrstni izbiri naj ne odločuje samo zahteva, da gojimo najlepše in najboljše, temveč tudi najodpornije in čim manj občutljive sorte sadnih rastlin.

Ad b) Dobro gojeno amatersko sadjarstvo naj se razvija naprej v danih zahtevah smeri. To delo prav lahko imenujemo poskusno, saj ti vrtovi niso nič drugega kot nepregledna bolj ali manj posrečena vrsta izbranih poskusov, pri katerih se iz leta v leto ugotavlja in spoznava vrednost posameznih sort sadnih rastlin. V teh vrtovih se tudi nekako aklimatizirajo sadne rastline za naše podnebne okolnosti kot tudi na naše vzgojne pogoje. To delo je koristno predvsem za celoto, saj nam donaja preproste izkušnje in nas že naprej opozarja na nepravilnosti, ki bi brez najmanjšega dvoma sledile, če bi se oprijeli vzgoje posameznih

sort na večjih površinah brez predhodno izvršenih poskusov.

V bližnji bodočnosti bomo morali vse bolj temeljito usmeriti naše delo v smer obrambe rastlin pred njihovimi številnimi zajedalci. Lanskoletni skromni pridelek nam je glasna priča, kako brezbrizno držimo križem roke ob tem za nas tako važnem vprašanju. To je naša velika napaka, ki se nad nami kaj močno vsako leto maščuje. Kljub temu pa skoro prav nič ne storimo, da bi se vendar že izognili tej neizmerni vsakoletni škodi. Ko bi imeli naši sadjarji danes oni denar, ki bi ga izkupili samo za lanskoletni, sicer tako skromni pridelek, če ne bi bil tako močno prizadet po rastlinskih boleznih, bi jim danes odleglo in dobre posledice bi se pokazale tudi v celotnem gospodarstvu. Tako pa so stomilijunske vsote izgubljene.

Prav sedaj, ko priroda na novo oživlja, ko so oči nas vseh v največjem upanjem obrnjene v bodočo letino, ko se zidajo zgradbe še v oblake, prav sedaj je čas, da se obranimo velike škode, ki nam bo sicer tudi v tem letu z gotovostjo uničila in zmanjšala kakovostno vrednost samega pridelka. Otrsimo se današnje brezbriznosti v pogledu zatiranja rastlinskih škodljivcev. Samo tako poboljšano delo nam bo donajalo koristi in nam poplačalo ves trud in vse žrtve, ki jih bomo vložili v to sicer tako rentabilno vejo kmetijstva.

Zatiranje rastlinskih škodljivcev je neobhodno potrebno, če želimo, da bo rastlina dobro uspevala, hranila sebe, se razrašala in dala obilen in kakovosten sad. Bolne rastline ne morejo presnavljati mrtvih snovi v žive. Kakor bolan človek, odnosno žival, ne moreta izvrševati vseh svojih dolžnosti in nuditi čim večje koristnosti in uporabnosti, tako tudi bolna rastlina ne more izpolniti vseh nad, ki smo jih nanjo stavili.

Primeri je dovolj jasna in očita. Rastlinske bolezni so zelo številne in različne. Vprašanja so pogosto kaj zamotana in ne gre, da bi jih reševali kar po čez, po enem samem kopitu. Življenje teh rastlinskih škodljivcev je zelo različno, skoraj za vsakega posameznega škodljivca karakteristično in značilno. Ugotavljanje kot tudi zdrav-

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

Strojni transporti

Specialno podjetje za ekspedicije in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih instalacij za tovarno — Oskrba dovoljenj za carinoprestiti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojavnila brezplačno!

ljenje rastlinskih bolezni zahteva vsestranskega fitopatološkega znanja (fitopatologija je znanost, ki se peča s rastlinskimi boleznimi), poleg tega pa tudi temeljitega splošnega kmetijskega znanja iz vseh njegovih številnih odtokov. Radi tega moramo posamezna vprašanja motriti vselej zelo previdno, saj je vsako vprašanje prav za prav vselej kopica različnih, pogosto v nasprotju si stojičih vprašanj. Rastlinske bolezni so tako komplicirane, da se pečajo znanstveniki leta in leta z eno samo boleznijo in proučujejo njen razvoj, način življenja, sredstva, ki prihajajo za obrambo, odnosno uničenje v poštev itd.

Sadna trgovina, ta najbolj odločilen regulator vzgoje in negovanja sadnih rastlin, nam danes narokuje, da moramo našo dosedanjo skoro popolno brezbriznost v pogledu očuvanja zdravja rastlinam čimprej opustiti in kreniti na pot racionalizacije in čim večje rentabilnosti vsega dela z ozirom na napredek sadjarstva v bližnji bodočnosti.

Zagrebska »šampanjska afera«

Stara zagrebska vinska veletrgovina Braća Kastl je začela l. 1932. izdelovati šampanjec. Na steklenice je nalepljala svojo etiketo, na zahtevo nekaterih strank pa je dobavljala nekaterim strankam tudi steklenice brez etikete, ker so te stranke izjavile, da bodo nalepile same etikete na steklenico. Braća Kastl pravi, da je dobavljanje steklenic brez etikete star zagrebski običaj.

Med drugim sta dobila steklenice šampanjca brez etikete tudi lastnika nočnih lokalov »Ciklon« in »Barcelona«. Ta dva sta pred dnevi pisala tvrdki Clotar Bouvier v Gor. Radgani, da sta dobila od tvrdke »Braća Kastl« šampanjec te tvrdke toda z etiketo tvrdke »Clotar Bouvier«. Ker se prodajajo steklenice Braće Kastl po 40 din, steklenice C. Bouviera pa po 100 din, je bila naravno tvrdka C. Bouvier močno oškodovana, če je seveda prijava lastnikov nočnih lokalov pravilna.

Tvrdka Clotar Bouvier je nato tožila zagrebsko tvrdko za 3 milijone odškodnine, ker računa, da je bilo v enem letu prodanih 80.000 šampanjskih steklenic. Obenem je tudi dosegla preiskavo v prostorih tvrdke Braća Kastl. Preiskava pa je bila popolnoma negativna. Kako se bo ta »šampanjska afera« končala, je še neznano.

»Službeni list«

kralj. banske uprave dravske banovine z dne 17. marca objavlja: Uredbo o posebni pogodbi med poštini in telekomunikacijskimi upravami Grčije, Romunije, Češkoslovaške, Turčije in Jugoslavije o sodelovanju v področju pošte in telekomunikacij — Uredbo o nadzorstvu nad zavarovalnimi podjetji — Prepoved uvoza lovskih strelnih kopic — Izpremembo in dopolnitev 1. odst. čl. 6. obšnega pravilnika o vozni in prevoznih ugodnostih — Znižanje brzojavne pristojbine med Jugoslavijo, Grčijo in Češkoslovaško — Odločbe obšne seje državnega sveta — Uredbo o dopolnitvi uredbe o občinskih službenih — Razne razglase sodišč in uradov ter druge objave.

Esperanto

Urejuje in vodi tečaj: Damjan Vahen, Ljubljana

Se nekaj predlogov: kontraŭ = proti, nasproti; post = po, za; preter = mimo; sub = pod; laŭ = po; krom = razun.

Glagoli se delijo v prehodne, neprehodne in povratne.

Prehodni glagoli so tisti glagoli, ki morajo imeti kako dopolnilo v tožilniku, na katero dejanje prehaja: Mi skribas leteron. — Mi vidis vin. — Mi salutis vian patriron. (Glej poglavje: »O rabi tožilnika.«)

Neprehodni glagoli so tisti glagoli, ki ne morajo imeti dopolnila v tožilniku: Ni dormas. — Mi deziras al vi.

Povratni glagoli so tisti glagoli, ki označujejo povratek dejanja na osebek v stavku in se rabijo kakor v slovenščini s povratnim zamkom se, ki se prevaja v esperantu: min; vin; sin; nin; vin; sin.

Novaj vortoj: onklo = stric; fabelo = pravljica; milito = vojna; trinki = piti; kelka = nekateri, -a, -o; knabo = deček; ripeti = ponoviti; pardoni = oprostiti; haro = las; lerte = spretno; rekomendi = priporočiti; piedo = noga; mano = roka; vundo = rana; fero = železo; fervojo = železnica; savi = rešiti; ondo = val; ordo = red; odori = častiti; honoro = čast; urgi = nujno; čarma = ljubeč, -a, -o; bruo = šum; ombro = senca; lipo = ustna; kiso = poljub; leĝo = zakon; hejmo = dom; juĝi = soditi; kolo = vrat; lito = postelja; mondo = svet; fermi = zapreti; pordo = vrata;

loĝi = stanovati; porti = nositi; danko = hvale; naĝi = plavati; estimi = ceniti; kara = drag, -a, -o; lasta = zadnji, -a, -e; nepre = brezpogojno; lakto = mleko; dolča = sladek, -a, -o; rido = smeh; varma = topel, -a, -o; vero = resnica; marŝi = korakati; paco = mir; kreski = rasti.

mem; sola; sama

mem = sam: Mi mem diris tion. — Jaz sam sem to rekel.

memvole = samovoljno; sola = sam (samo eden): Mi iros sola. — Sam bom sel. Estu sola! — Sam bodi!

sama = isti: La saman tagon! — Isti dan! Samtempe = Istočasno.

Če dodamo korelativom, kjer to smisel depuŝca, pridevniško končnico -a, dobimo nove besede, tako: tiea = tamošnji, -a, -e; tiam a = tedanji, -a, -e; kioma = kolik, -a, -o.

-ind-: priponka, ki znači biti česa vreden, tako: aminda = vreden ljubezni; kredinda = verjeten, -a, -o; ripetinde = vredno, da se ponovi;

-ing-: priponka, ki znači votel predmet, v kate-rega se lahko kaj dene (čtudi le deloma): plumingo = peresnik; kandelingo = svečnik; glavingo = mečeva nožnica; -ism-: priponka, ki znači teorijo, sistem, nauk: materialismo = materializem; socialismo = socializem;

-estr-: priponka, ki znači predstojnika: urbestro = župan; policestro = upravnik policije;

Nadaljevanje v tedenski številki

Náš saldo proti Nemčiji je dejansko nižji

Po zadnjem izkazu Nār. banke je naš aktivni saldo proti Nemčiji že dosegel znesek 338 milijona mark. V resnici pa je ta saldo manjši, ker se naše blago plača v Nemčiji takoj po prejemu blaga, dočim se plača iz Nemčije uvoženo blago navadno šele v treh mesecih. Zato vrednost uvoženega blaga iz Nemčije se ni upoštevana v kliringu. Ker smo uvozili v januarju in februarju iz Nemčije blaga za približno 15 milijonov mark, se dejansko za ta znesek tudi zniža naš saldo. Iz tega sledi, da naše terjatve proti Nemčiji ne znašajo več ko 20 milijonov mark. Ker pa je 5 milijonov mark rezerviranih še za Zelenice, bi znašal ves naš aktivni saldo samo okoli 15 milij. mark.

Pripominjamo še, da se govori, da je Nemčija že pristala na naše predloge za znižanje salda. Dogovorjenih 5000 vagonov pšenice pa bomo brez ozira na rezultat pogajanj dobavili Nemčiji. Bajne bodo pred kratkim izdane omejitve za izvoz blaga v Nemčijo v kratkem preklicane.

Doma in po svetu

»Hrvatski dnevnik« je v eni svojih števil razpravljal o naši notranji situaciji. Dejal je, da v sedanjih situaciji ne morejo Hrvati nič izgubiti, temveč samo pridobiti. Nato zavrača mnenje, kakor da bi bili Hrvati nerealni in kakor da bi hoteli doseči le neke deklaracije, ker da jim ni za realne potrebe. To mnenje je popolnoma zmotno, piše »Hrvatski dnevnik«, ker tudi Hrvati vedo, da je treba tudi za graditev cest, mostov itd. denarja. Zato zahtevajo in bodo zahtevali finančno samostojnost.

Dr. Scholl je dejal na neki konferenci pristahev bivše HSS, da je popolnoma odveč vsako razpravljanje o tem, kam vodi dr. Maček hrvaški narod, ker je dr. Maček že dokazal, da zasluži popolno zaupanje hrvaškega naroda.

Ob velikanski udeležbi naroda je bil v ponedeljek pokopan v Beogradu Milan Pribičević. Vsi govorniki so poudarjali zlasti njegov veliki patriotizem, njegovo nesobičnost in njegovo čisto jugoslovansko mišljenje. Milan Pribičević ni poznal nobene hegemonije, temveč uresničenje jugoslovanske ideje naj bi vsem Jugoslovanom omogočilo boljše življenje. Bil je tudi prepričan agrarni socialist. Pogreb je pokazal, da je užival Milan Pribičević veliko spoštovanje v vseh slojih srbskega naroda.

Umrl je dr. Stevan Račić, član ravnateljstva Dubrovačke parobrodne plovidbe. Za razvoj naše trgovinske mornarice si je pridobil mnogo zaslug.

Slovaški Matici v Bačkem Petrovcu v Jugoslaviji je daroval ministrski predsednik dr. Hodža 100.000 din.

Bivši beograjski nadškof dr. Rogić se bo za stalno naselil v frančiškanskem samostanu v Slav. Požegi.

Mesto Varaždin dobi poleg velike tvornice Tivarja še naslednje tri tvornice: tvornico za izdelovanje svilenega sukanca, usnjarno in mlarno.

V Pančevu se gradi velika tvornica za predelovanje oljnatih rastlin. Nova tvornica bo mogla na leto predelati okoli 300 vagonov oljnatih rastlin. Zlasti bo predelovala repico in sončnice.

Gospodarska sloga v Zagrebu je določila mezde za kmetske delavce za bodočo sezono. Delovna doba znaša 10 ur. V teh 10 ur se ne vrata odmor, temveč veljajo mezde za učinkovitih 10 ur dela. Mezde se določajo takole: za obdelovanje vinogradov 15—20 din, za one, ki žveplajo po 20—22⁵⁰ din na dan brez hrane. Kosci po 25 din s hrano, brez hrane po 35 din. Drugi kmetski delavci po 15—20 din, z dobro hrano po 12—15 din. Otroci izpod 14. leta ne smejo delati težkih del, za lažja dela pa dobe 12 din na dan.

Zagrebska borza je začela s 15. marcem dajati vsak dan po radiu svoja borzna poročila. Poročila se bodo oddajala ob 13.45.

V nedeljo je bil otvorjen niški »velesejem«, ki pa je v resnici le bolj lokalna obrtniška razstava. Skupno razstavlja nekaj nad 80 razstavljalcev.

Nemški turisti bodo letos v večjem številu ko lani obiskali Jugoslavijo, ker je Nemčija že dosedaj

VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

lastnik tvrdke

ANT. KRISPER COLONIALE, Tyrševa c. 31

USTANOVljena LETA 1834

Telefon št. 22-63 Brzjavci: Verlič Ljubljana

Veletrgovina kolonialne in špicerijske robe -- Veleprazarna kave -- Mlini za dišave

Zaloga špirta, raznega žganja in kobjaka ter vseh vrst mineralne vode

Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

rezervirala za nemške turiste v Jugoslavijo 10 milijonov mark.

Vojvoda Windsorski se bo poročil z gospo Simpsonovo dne 22. maja. Kje bo poroka, zaenkrat še ni znano.

Sofijska univerza je zaprta zaradi številnih demonstracij, ki so jih priredili dijaki proti novemu obč. volilnemu zakonu, po katerem jim je bila odvzeta volilna pravica.

Franco se je zavezal Nemčiji, da ji bo skozi 30 let dobavljal pol milijona ton na leto železa, ki ga bo Nemčija plačala z vojnimi dobavami.

Nekateri ujeti italijanski vojaki so izjavili, da so se prijavili le kot kolonisti v Etiopijo in da so šele na ladji zvedeli, da grejo v Španijo. Na vprašanje, zakaj so prišli v Španijo, so odgovorili: »Da uvedemo fašizem!«

Fr. Zelenik:

Iz organizacije trgovske pisarne

Plačila

Vsak prejeti račun je pregledati in preračunati. Posebno je paziti na decimalno točko, ker to je tista pika, katera jako rada nagaja mladim kontoristinjam. Ako je postalo vprašanje, ali je račun pravi, ali je preveč na levo, ali to ne belelo prejemnika računa, če pa stoji preveč na desno, pa gre iz njegovega žepa. Pošten trgovec javi morebitno pomoto v vsakem primeru.

Ko se račun plača, se na njem zabeleži dan in način plačila. Še boljše pa je, ako se dokaz o plačilu prilepi kar na račun, ker na ta način se na vsak način prepriča pomota, da bi se kateri račun plačal dvakrat, kar se je že pripetilo marsikateremu površnemu trgovcu. Poslužujte se položnic Poštne hranilnice!

Ako je nastala kakšna razlika, ki se sme odbiti pri računu, je to takoj zabeležiti na računu, ko se je to ugotovilo, in sicer se napiše na račun natančno dan ugotovitve, izvor razlike in znesek. Radi takšne zabeležbe ni mogoče pozabiti na razliko. To velja posebno za vozni, če je bila pogojena »frankoo« dobava, pa se je vozina plačala.

Precej površnosti in nesmotrnosti vlada v postopanju z izpiski Poštne hranilnice in njihovimi prilogami. Poštna hranilnica se ne ozira na potrebe računoinmetnikov, sicer bi bilo več prostora za beležke, zato se na hrbtu izpiska napiše kraj plačila in ime plačnika kakor tudi znesek. Zada se lahko plačila tako grupirajo, da te beležke lahko služijo za vknjižbo v dnevnik oziroma v pomožno knjigo, kamor se knjiži sumarno in služi izpisek za prilogo. Potem dobi izpisek s prilogami salda-kontist, kateri na položnicah zapiše datum in številko s tem zneskom plačanega računa, na izpisku izpopolni zabeležbe glede skonta in drugih upravičenih in neupravičenih odbitkov radi sumarne vknjižbe v dnevnik ali v pomožno knjigo. Ko je saldakontist izvršil vknjižbo, se položnice prilepijo na kopijo računa, kateri je s tem plačilom poravnani in tudi tedaj, če se je izvršilo le delno plačilo. To je delo kako mlajšo pisarniško moč, katera pa mora imeti že toliko v glavi, da ve, kam se

Tekstilni delavci v Indiji so začeli stavkati. Stavka se širi.

Inž. Stojanović, sin na hitro obogatelega beograjskega bogataša, ki je zapeljal z obljubo zakona pok. Milo Dimitrijević, hčer uglednega beograjskega uradnika, je bil te dni obsojen na 10 mesecev zapore. Mla je, kakor znano, izvršila samomor, njen oče pa je streljal na zapeljivca, katerega pa je samo lahko ranil ter se nato ustrelil. Ves čas procesa, ki je trajal več dni, je publika prav nedvoumno kazala, kako silno obsoja dejanje inž. Stojanovića.

V podružnico Banca di Roma na Reki so vdrli neki neznanji ljudje in odnesli veliko vsoto denarja in razne dragocenosti. Za vlomilci ni nobenega sledu. Italijanski listi o tem drznem vlamu ne poročajo niti besedice.

kje dostavi nakazovalec plačila izvod za knjigovodstvo naravnost blagajniku, tako da dobi stranka izvod za blagajno. V manjših podjetjih uporabljajo le dva primerka. Ako se delajo trije primerki, ne sme blagajna nikdar izplačati zneska, če ne dobi obeh izvodov, t. j. izvoda za blagajno in izvoda za knjigovodstvo. Obrazci se razlikujejo z natisom blagajna, knjigovodstvo in kopija ter po barvi.

Brez nakazila ne sme blagajna izplačati nikakega zneska.

Za manjše stroške naj ima kdo od uslužbencev ročno blagajno s primernim zneskom in malo knjižico, v katero zapisuje take male izdatke, katere pa mora kriti s posebnimi dokazili.

Za vsak prejem gotovine mora blagajna dati trojno ali za enkrat veljavno potrdilo, ki se razlikujejo po barvi in natisu »stranka«, »knjigovodstvo« in »blagajna«. Vsi trije izvodi morajo imeti isto tekočo številko.

Ako se je plačnik zmotil in plačal mlajši račun pred starejšim, se mora opozoriti na to. Ne dovoljuje in ne odobravajte neupravičenih odbitkov, ker bi to sicer vzbujalo domnevo, da je kalkulirano bolj na debelo. Vsi zgoraj navedeni navsveti temeljijo na izkušnjah in tedaj jih toplo priporočam v uvaževanje.

Dobave - licitacije

Prometni oddelek drevkije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 23. marca ponudbe za dobavo 900 nalučnikov.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 25. marca ponudbe za dobavo 10.000 m jelovih okrajkov, raznih lopat in vijakov.

LICITACIJE:

Dne 19. marca bo v intendanturi štaba Donavske divizijske oblasti v Beogradu licitacija za nabavo mesnih konzerv.

Dne 20. marca bo v intendanturi štaba Bosanske divizijske oblasti v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo drv.

EFKO

IZDELKI S TO ZNAMKO *
VAM JAMČIJO ZA STALEN *
PORAST VAŠEGA PROMETA *

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE IN BLUZE ZA DAME · KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

F. K. O. S.
LJUBLJANA
ŽIDOVSKA 5

Veletrgovina kolonialne in špicerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Prometni oddelek drevkije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 24. marca ponudbe za dobavo 3.000 kilogramov pisanih cunj.

Radio Ljubljana

Cetrtek, dne 18. marca. 12.00: Harmonika in citre (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Koncertne suite (radijski orkester) — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Kolarič) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Sportniki in vaje na orodju (S. Tončič) — 19.50: Zabavni kotiček — 20.00: Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta — 20.45: Alford: Glasbena suita (gledal. ork., plošče) — 21.00: Bojan Adamič in njegov jazz orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Petek, dne 19. marca. 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor: Dva razbojnika (Fr. S. Finžgar) — 10.00: Prenos iz ljubljanske stolnice — 11.10: Franz Krüger igra na ksilofon (plošče) — 11.30: Otroška ura (gdč. Manca Komanova) — 12.00: Koncert vsem Jožefom in Jožicam (radijski ork.) — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 16.00: Izvenšolska izobrazba žene (gdč. Iva Pregelj) — 16.20: Veseli zvoki. Sodelujejo: Radijski orkester in Vekoslav Janko, Svetozar Banovec in Avgust Stanko — 17.40: O pravičini in družinski plači (Rudolf Smersu) — 18.00: Anton Leskovec: Jurij Plevnar — drama. Izvajajo člani rad. igralske družine — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Vuk Karadžić in Slovenci (dr. Maks Robič) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Spevoigra — izvaja pevsko društvo »Grafika« — 20.45: Godbe na pihala igrajo korračnice (plošče) — 21.10: Mandolinistični trio (Antunović, Haršlag, Priboršek) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 20. marca. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura: Knez Mihajlo Obrenović in Bolgari — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.20: Vombegar Jože: Izlet na kmete — vesela zvočna igra (intermezzo k ciklusu »Vesele in žalostne iz življenja Jaka Smodlaka«) — Vodstvo: Ivan Pengov — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 21. marca. 8.00: Plošče — 8.30: Telovadba (prof. M. Dobovšek) — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Prenos postnih pesmi iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano — 9.45: Verski govor: Smrt in sodba (Fr. S. Finžgar) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice — 11.15: Plošče — 11.30: Jurček in Jerica na potovanju (zvočna slika) — 12.00: Plošče — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Koncert komornega tria (Fr. Vlacy — klarinet I., J. Umek — klarinet II., G. Loparnik — fagot) — 16.00: Pregled jugoslov. zavarovalstva (Ivan Martelanc) — 16.20: Radijski orkester — 17.00: Pomnoževanje rastlin s podtaknjenci (Štrekelj Josip) — 17.20: Radijski orkester — 18.00: Koncert kvarteta rogov (Hafner, Dolinar, Ušak, Moravec) — vmes plošče — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Muzej kneza Pavla — 19.50: Slovenska ura: a) Koroške narodne na ploščah; b) Iz narodnega življenja Rožanov (dr. Josip Šašel) — 20.30: Koncert malih harmonikarjev pod vodstvom prof. Pavla Rancigaja — 21.15: Orkester mandolin (plošče) — 21.30: Operna glasba (radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, dne 22. marca. 12.00: Baletna glasba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura: Higiena bivališča (dr. Anton Breclj) — 18.20: Stare češke narodne pesmi (plošče) — 18.30: Slovenska narodna pesem (Fr. Marolt) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Filozofija Božidarja Kneževića — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Cerkevne pesmi Gregorja Riharja — 21.15: I. ura moderne francoske klavirske glasbe. Predava in izvaja na klavirju prof. L. M. Škerjanc — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Pesmice za kratek čas (Ježek in Jožek).

Štev. 2594/37.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje neposredno pismeno pogodbo na dan 31. marca 1937 za dobavo 2000 kg bencina 0715 do 0725. Ostali pogoji pri podpisani. Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 13. marca 1937.